

Бесеу ме? Ғалым апамыз әлемде қанша Алтын адам бар екенін алдын ала жазып кеткен. Алтын адам жатқан қорғандардың қайсысын қалай ашу керек, табылған заттардың қандай ғылыми мәні бар? Соның бәрін айтып кетті. Бұл кісінің мықтылығы сонда. Біз басқаға еліктеп, өзінің асыл адамдарын бағаламайтын халықпыз ғой. Мағрипа Жылқыбаева – ұлы адам.

Бұған дейін Алтын адамның жазуын 28 кісі оқыдым деп мәлімдеді ме? Күміс тостағанға жазу түсірудің де құпиясы бар ғой. Ол оптика ілімімен, физика ғылымымен байланысты құпия екенін тұңғыш ашқан ғалым – Мағрипа Жылқыбаева. Алтын адамды дәл осы физик сияқты терең зерттеген ешкім жоқ. Мағрипа Жылқыбаева – қазақ ғылымының «Ньютоны». Егер И.Ньютон тірі боп, осы жазуды көрсетсе, ол оқи алар ма еді? Меніңше, бұл жазуды ағылшын физигі оқи алмас еді. Өйткені, физика ғылымын Алтын адам жазуымен бірге, одан шыққан сілтемелер бойынша жартастағы таңбаларды зерттеуге пайдаланып, соған өмірін құрбан еткен ғалым әлемде біреу, ол – қазақ қызы.

Ол кісінің 1981 жылы Томск мемлекеттік университеті, Сібір физика-техникалық институтында қорғаған еңбегі де Ресей ғалымдарының қызығушылығын тудырып, сонда қалып еңбек ету туралы ұсыныстар айтылған. Бірақ ғалым «Қазаққа қызмет етемін» деп Алматыға келген. Әлемдегі Алтын адамдардың санын да физика-математикалық әдіспен зерттеп тапқан. Бұл кісі фундаменталды ғылымның өкілі. Қазақтың балалары осы жаратылыстану ғылымдарына мойын бұрса, еліміз келешекте аяғынан нық тұрады деп сенемін».

ЖЕТІСУ ЖЕРІНДЕ ПИРАМИДАЛАР БАРЫН АЛҒАШ АЙТҚАН

Ертай Айғалиұлы: «Ғалымның бүкіл мұрасы баспадан шығуы керек. Мен «Ана тілі» газетінде істеп жүргенде ғалым апамыз Алтын адам жазуы бойынша ашқан жаңалықтарын таныстыратын мақаласын редакцияға әкелді. Мен ол кісінің мақалаларын оқығанда ой-тұжырымдарына қызығатынымын. Рас, «қиял адам» деп күлгендер де болды. Бұған дейін жазудың оқылуының 12 нұсқасы бар дей ме? Бірақ олар бұл таңбалардың мағынасын аспаған ғой. Ал физик ғалымның еңбегі әр таңбаның 49 қабатын ашуымен құнды.

Өкініштісі сол, ғалым көзі тірісінде бағаланбады. Ол университетте істеп жүрген жұмысын тастап, Алтын адамды зерттеуге көшті. Егер университетте жұмысын жалғастырса көрнекті профессор, академик болар ма еді? Егер бұл дүниенің қызығын тәрк етпегенде, мүмкін аса бай, дәулетті адам болар ма еді? Алтын адам үшін соның бәрін құрбан етті. Өз денсаулығын аямай еңбек етті. Жетісу жерінде пирамидалар барын да алғаш айтқан осы кісі болатын. Ол кісінің баста-

уымен мен өзім сол пирамиданы барып көрдім. Сол жерден кірпіш табылған, ғалым апамыз онда бедерленген жазуды оқып, кітабында ол туралы жазған. Мағрипа Жылқыбаеваның ғылыми көрегендігіне мысал, «Аралдың астында 5 қала бар» деп айтып кеткен. Жақында Аралға барғанда білдік, расында 5 қаланың орны табылыпты, зерттеу жұмыстары басталып та кетіпті...»

БІРНЕШЕ КӨНЕ ЖӘДІГЕРДЕГІ ЖАЗУДЫҢ КІЛТІН ТАПҚАН

Шахмет Құсайынұлы:

«Құдайға да жақсы адам керек» деген... Бидай өңді, маңдайы жарқыраған, жүзіне ұдайы мейірімді күлкі үйіріліп тұратын, мінезі ашық, өте парасатты, білімді ғалым Мағрипа Шөжеғұлқызы Жылқыбаева мәңгілік мекеніне кеткенімен оның қыруар өлмес мұрасы жасай бермек, жасап та келе жатыр. Ол кісі бір емес, бірнеше көне жәдігердегі жазудың кілтін тапқан. Ең алғаш Мағрипа апайды 2005 жылдың жазында көрдім. Қолында Алтын адам туралы мақаласы бар, «Қазақстан-Заман» газетінің редакциясына кіріп келді. Мен журналист болып осы ұжымға жаңадан кіргенмін, ал апамыз болса бұрыннан көптеген өзекті мақалалар жазған, оқырмандарға танымал. Елананың жанына келіп бәріміз сәлем бердік. Ол біздің сәлемімізді жылы қабылдап, өткір де, өзекті, оқырмандар сусындап оқитын мақалаларын бас редакторға табыстап кетті.

Өзім Алтын адам мекенінен болғандықтан маған бұрыннан таныс, ертеректе Еңбекшіқазақ ауданының Түрген ауылынан табылған күміс тостаған туралы ғалым жазған мақаланы көзім шалды. Мүмкін бұл мақала бұдан да ертерек жазылған шығар. Кезінде күміс тостағанның табылғаны жайлы мақала жазғаным есіме түсті. Түрген ауылының маңындағы ашық алаңға соқа түсіп, жер жыртылған. Сол қазылған жерден көне жәдігер тостаған жарқ ете қалады. Мақала жазу үстінде, жиегіндегі майда жазуларға көзім түсті. Ол маған өрнектелген жиек сияқты көрінді. Әріптер екенін түсіндім. Шіркін, мұнда не жазылды екен деп ойладым. Сөйтсем мұндағы жазуды, ғалым Мағрипа апамыз «МАИН ЕР ТҮРІКТИҢ ТЕГІ» деп тайға таңба басқандай етіп талдап беріпті. Міне, мықтылық! Бұл туралы «Түркі әлемі» газетіне мақала жариялаған болатын. Бұдан да бұрынғы жылдары Көк түрік, Хара түрік, Сары түрік, Ахали түрік, Мәсхат түрік туралы жазылса, енді оның қатарына МАИН ЕР ТҮРІК қосылды. Біз бүгін Мағрипа Жылқыбаеваның ғалымдық, журналистік қырына ғана тоқталдық. Негізі физика-математика саласына сіңірген еңбегі ұшан-теңіз. Айта берсек, істеген еңбегін айтып тауыса алмаймыз. Жалпы, қарым-қабілет тұрғысынан Мағрипа Жылқыбаеваның деңгейіне жеткен ғалым әлемде жоқ десек болады».

Өз тілшімізден

КАФЕДРАМЫЗДА ҚҰРЫЛҒАН ҮЙІРМЕЛЕРДІҢ МАҚСАТЫ

Озық технологиямыз дамыған мына заманда жастарымызды интернет шырмауынан аластату үшін, бос уақыттарын тиімді пайдалану мақсатында әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультеті жоғары оқу орнына дейінгі дайындық кафедрасында әртүрлі бағыттағы 20-ға жуық клубтар мен үйірмелер жұмыс атқарады. Солардың ішінде бірнешеуіне тоқталып өтетін болсақ «Өлкетану» мәдени-танымдық клубы шетелдерден келген студенттерімізді Алматының көрікті жерлерімен таныстыру жұмыстарын жүргізеді. «Қызықты старт» спорт клубы түрлі спорттық жарыстар ұйымдастырып, студенттердің денсаулығын шынықтыру жұмысымен шұғылданады. «Поэзия патшалығы» атты поэзия клубы өлең шығаруға бейім, дарынды студенттерді іріктеп, сайыстар ұйымдастырады және ақын-жазушылармен кездесу кештерін өткізеді. «Кәсіби бағдар беру» мәдени танымдық клубы студенттердің өз мамандығын дұрыс таңдауға бағыт беру мақсатында құрылған. «Мұражайтану» үйірмесі Алматы қаласындағы мұражайларға саяхаттар ұйымдастырады.

Осы орайда «Жас шебер» үйірмесіне арнайы тоқталып өткім келеді, бұл үйірме студенттерімізді қолөнерге баулиды. Үйірме мүшелері кафедраларымызда білім алатын өзге елдерден білім сапарымен келген қандас бауырларымыз, ауған тыңдаушылары болып табылады. Нақ осы бауырларымыз өзге елде жүрсе де елімізде ұмыт бола бастаған бабалар мұрасын сақтап, елімізге жеткізуде. Ал ауған қыздары болса, бізге таныс емес өнерлерімен таңғалдырады. Үйірменің мақсаты – бабалар мұрасын жоғалтпай, ұрпақтан-ұрпаққа жалғасуына кішкене де болса үлес қосу. Үйірмеіміздің құрылғанына біршама уақыт болды. Біраз жетістіктеріміз де баршылық. Жас шеберлермен жасалған бұйымдар көрмелерге шығарылып, кейіннен жәрмеңкелер ұйымдастырылды. Қолдан өндірілген бұйымдар сатып алушылар тарапынан қызығушылығын туғызып, арнайы тапсырыстар қабылдап, азғана болса да халқымыздың тұрмыстық қажеттілігіне жарап жатыр.

Биылғы оқу жылында жаңадан «Жас ғалым» зерттеу үйірмесі құрылды. Ондағы мақсат – тыңдаушылардың ғылыми қоғамы ғылымның, техниканың, мәдениеттің түрлі саласындағы жетістікті аса терең білуге, шығармашылық тұрғыдан ойлауды, зияткерлік бастамасын, өз алдына болуды, өз іс-әрекетіне аналитикалық көзқарасты болуды дамыту, зерттеу жұмысын пайдалану мен қолдануға, шығармашылық қабілеттерін арттыру, теориялық және практикада алған білімдерін тұрмыста пайдалануға бағдар бере отырып, өздіктерінен жұмыс істеуге машықтандыру, жан-жақты белсенділіктерін арттыру.

Сонымен қорытар болсақ, жастардың ұлттық мәдениеті мен дәстүрлердің негіздерін меңгергенде ғана жалпы адамзаттық мұраларды игеріп, дүниеге дұрыс көзқарасы, озық ойлау жүйесі қалыптасатынын анық.

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті
Жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультеті
Жоғары оқу орнына дейінгі дайындық кафедрасының
аға оқытушылары Ибрагимова М.Н., Тастемирова Г.А.

АЛМАТЫ – АРУ ҚАЛА

Халықтар достығы мен татулықтың тұрақты аренасы ретінде әлемге танымал болған Қазақстанда қазіргі таңда білім алып жатқан шетелдік студенттер аз емес. Шетелдік студенттердің біразы білім алу үшін әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ды таңдайды. Ағымдағы оқу жылы тыңдаушылар еліміздің жетекші жоғары оқу орнында әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің <https://www.kaznu.kz> ЖОО-ға дейінгі білім беру факультетінде мемлекеттік тілде білім алып жатыр. Шетелдік білім алушыларды зайырлы Қазақстан Республикасының қазіргі саяси-географиялық, экономикалық-әлеуметтік жағдайына бейімдеу және оларды халқымыздың мәдениеті мен салт-дәстүрін, ұлттық құндылықтарымызды құрметтеуге баулу мақсатында әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің <https://www.kaznu.kz> ЖОО-ға дейінгі білім беру факультеті ЖОО-ға дейінгі дайындық кафедрасының ұстаздар ұжымы тәрбиелік мәні зор шаралар ұйымдастырады. Оқу жылының бастапқы кезеңдерінде-ақ «Қазақстан кереметтері» шара аясында «Алматы – ару қала» атты мәдени-танымдық саяхат сабақтары ұйымдастырылуда. Шараны ұйымдастырушылар: куратор-эдвайзерлер білім алушыларды Алматы қаласының көрнекті жерлерін аралатып, шаһарымыздың маржаны – «Алматы Арена» мұзайдынына апардық. Сонымен бірге Алматыдағы «Алматы Арена» спорткешенін тамашалады. Шара тек мәдени-танымдық қана емес, тәрбиелік мақсатты толық қамтыды: білім алушыларға, бос уақытын тиімді өткізуге спортпен айналысуға, салауатты өмір салтын сақтауға насихаттау мақсатында мұзайдынында мәнерлеп сырғанау шарасы ұйымдастырылды. Осы мәдени-танымдық сабақ, спортпен шұғылдану – адамның өз денсаулығына қамқорлық жасауы, өз өміріне жауапкершілікпен қарауға ұмтылдыратын тәрбиелік мәні зор шара болды.

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың оқытушылары:
Тойғанбекова М.Ш., Сандықбаева Ө.Д., Нұртілеуова С.Р.

